

19. licitacija vrednejših sortimentov lesa v Slovenj Gradcu

dr. Matjaž Dremelj, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Žiga Lukančič, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko
Gašper Ogrin, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 06.03.2025 (<https://doi.org/10.20315/IG.2025.0009>)

V Slovenj Gradcu je letos potekala že 19. licitacija vrednejših sortimentov lesa, ki velja za največji tovrstni dogodek v Srednji Evropi. Za organizacijo so poskrbeli Društvo lastnikov gozdov Mislinjske doline, Zveza lastnikov gozdov Slovenije in Zavod za gozdove Slovenije. Dogodek, ki se je zaključil z dnevom odprtih vrat, smo obiskali tudi sodelavci Oddelka za gozdno tehniko in ekonomiko Gozdarskega inštituta Slovenije.

Postopek prodaje sortimentov na licitaciji

Licitacija hlodovine je bila organizirana po vnaprej določenem postopku. Dovoz sortimentov je potekal med 3. in 18. januarjem 2025, medtem ko so imeli kupci možnost ogleda sortimentov v obdobju med 27. januarjem in 7. februarjem 2025. Odpiranje ponudb se je začelo 7. februarja 2025 ob 10.00, dan odprtih vrat pa je bil organiziran 27. februarja 2025. Po zaključku licitacije so morali lastniki zagotoviti odvoz prodanih sortimentov, pri čemer je skrajni rok za odvoz 20. marec 2025 (Gozd in gozdarstvo, 2024).

V proces licitacije se s strokovnim znanjem vključuje tudi Zavod za gozdove Slovenije (ZGS), ki lastnikom gozdov nudi svetovanje pri izbiri drevja za posek v okviru rednih sečenj, skladno z gozdnogospodarskimi načrti (ZGS, 2025). Njihova vloga je predvsem v zagotavljanju trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in optimizaciji izkoristka gozdnih virov.

Za prevoz hlodovine na licitacijo morajo poskrbeti lastniki sami, pri čemer se lahko odločijo za skupinski prevoz v organizaciji društev lastnikov gozdov ali pa se povežejo z drugimi lastniki in si tako zmanjšajo stroške transporta. Pripeljani sortimenti morajo biti očiščeni, še posebej čela hlodov, ustrezno izmerjeni ter opremljeni z vso potrebno dokumentacijo. Kakovostna priprava lesa, vključno s čistočo in natančnim krojenjem, pomembno vpliva na dosežene cene in uspešnost prodaje na licitaciji (Gozd in gozdarstvo, 2024).

Rezultati licitacije

Na licitacijo je bilo letos dostavljenih 6.523 sortimentov, ki so imeli skupaj volumen 6.958,34 m³. Oddane so bile ponudbe za 5.043 sortimentov, ki so skupaj predstavljali 5.579,11 m³ lesa (Katalog sortimentov, 2025). V prvem krogu je ostalo brez oddane ponudbe 1.480 sortimentov (22,7 % celote), kar je več kot na lanskoletni licitaciji, kjer je brez oddane ponudbe ostalo zgolj 893 sortimentov (13 % celote) od skupno 6.854-tih, (Katalog sortimentov, 2024). Med sortimenti lesa, za katere ponudba v prvem krogu ni bila oddana, največji delež predstavlja smreka, saj je brez ponudbe v prvem krogu ostalo 35 % vseh dostavljenih sortimentov te drevesne vrste (Katalog sortimentov, 2025). Sortimente je na licitacijo pripeljalo 611 lastnikov gozdov, večinoma iz Slovenije. Skupno je sodelovalo 55 kupcev, ki so oddali 17.077 ponudb. Slovenski kupci (23) so predstavljali približno polovico vseh kupcev, sicer pa so kupci prihajali še iz 11 drugih evropskih držav, zlasti držav Srednje in Vzhodne Evrope (MMC, 2025).

Z zanimivim dejstvom je na predstavitvi rezultatov licitacije postregel eden glavnih organizatorjev in strokovni tajnik Društva lastnikov gozdov Mislinjske doline Jože Jeromel, ki pravi, da so preko slovenskih posrednikov na licitaciji sodelovali tudi kupci iz Kitajske. V deželo porcelana bo tako odpeljanih približno 20 odstotkov prodanega lesa (MMC, 2025).

Količinsko so na licitaciji letos prevladovali sortimenti smreke. Prodajalo se je 1.556 sortimentov smreke, ki so skupaj predstavljali 2.383,20 m³. Smreki so količinsko sledili predstavniki drevesnih vrst: hrast graden (1.550,20 m³), gorski javor (525,58 m³), macesen (465,44 m³), veliki jesen (422,94 m³),

hrast dob (360,88 m³), gorski brest (197,31 m³), jelka (151,05 m³) in rdeči bor (141,61 m³) (Katalog sortimentov, 2025).

Najvišje ponudbe in višina ponudb po drevesnih vrstah

Najvišjo ceno po kubičnem metru je s 7.200 €/m³ tudi letos dosegel gorski javor rebraš. Sortiment z volumnom 1,53 m³ je tako dosegel ceno 11.023,37 €.

Najvišjo ceno za kos je dosegel sortiment oreha, pripeljan iz BiH, za katerega je kupec iz Avstrije odštel 16.506,65 €. Sortiment z dolžino 5,8 m, premerom 156 cm in volumnom 11,09 m³ je bil s strani kupca ovrednoten na 1.488,99 €/m³.

Druge drevesne vrste, ki so na licitaciji dosegale visoke cene (Katalog sortimentov, 2025):

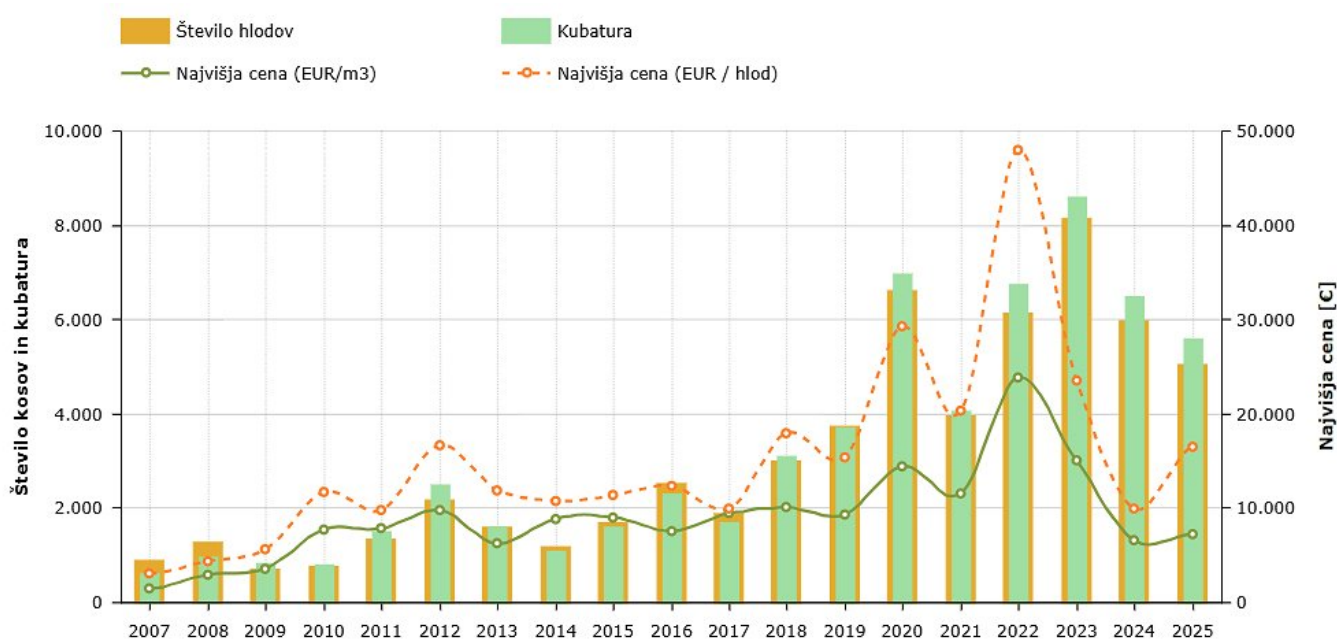
- Hrast graden (skupno oddanih ponudb za 1.455,70 m³) z najvišjo ceno 2.135 €/m³ in povprečno ceno 439 €/m³.
- Hrast dob (skupno oddanih ponudb za 357,24 m³) z najvišjo ceno 1.909 €/m³ in povprečno ceno 613 €/m³.
- Gorski brest (skupno oddanih ponudb za 162,77 m³) z najvišjo ceno 1.467 €/m³ in povprečno ceno 270 €/m³.
- Macesen (skupno oddanih ponudb za 437,12 m³) z najvišjo ceno 950 €/m³ in povprečno ceno 198 €/m³.
- Veliki jesen (skupno oddanih ponudb za 422,94 m³) z najvišjo ceno 880 €/m³ in povprečno ceno 186 €/m³.
- Smreka (skupno oddanih ponudb za 1.603,07 m³) z najvišjo ceno 933 €/m³ in povprečno ceno 251 €/m³.

Manj zastopane drevesne vrste, ki so prav tako dosegale visoke cene:

- Črni oreh (skupno oddanih ponudb za 50,00 m³) z najvišjo ceno 2.011 €/m³ in povprečno ceno 942 €/m³.
- Oreh (skupno oddanih ponudb za 44,45 m³) z najvišjo ceno 1.489 €/m³ in povprečno ceno 415 €/m³.
- Sliva (skupno oddanih ponudb za 3,88 m³) z najvišjo ceno 1.222 €/m³ in povprečno ceno 245 €/m³.

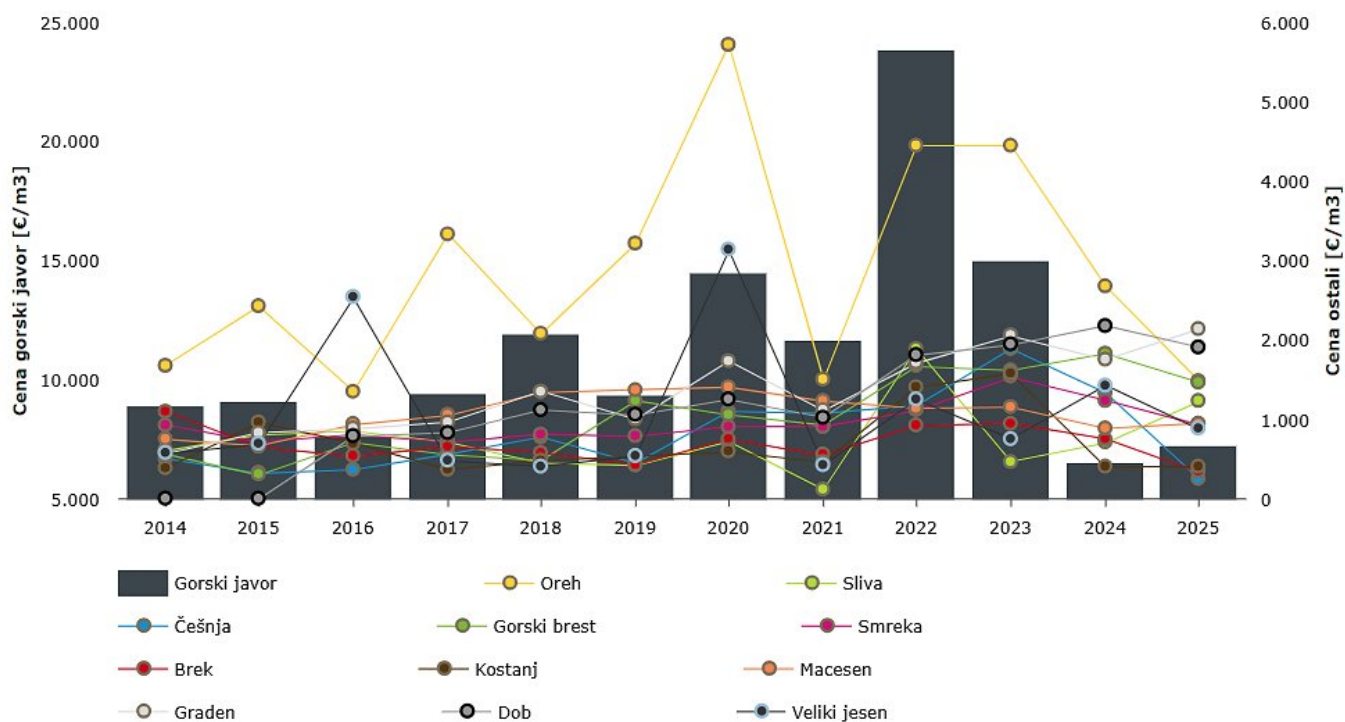
Primerjava rezultatov licitacije s preteklimi leti

Z grafa 1 je razvidno, da je bilo letos na licitaciji v prvem krogu po številu prodanih manj sortimentov, kot v letih 2022, 2023 in 2024. Na grafu lahko opazimo, da je bila najvišja cena na sortiment letos višja kot lansko leto (leta 2024 je znašala 9961 €/sortiment) in je znašala 16.507 €/sortiment. Prav tako je bila v primerjavi z lanskim letom letos višja najvišja cena na kubični meter, ki znaša 7.200 €/m³ (leta 2024 je znašala 6.500 €/m³). Kljub omenjenim dejstvom pa so letošnje najvišje cene daleč od rekordnega leta 2022 (47.853 €/sortiment in 23.800 €/m³) (Jež in sod., 2024 in katalog sortimentov, 2025).

Slika 1: Prikaz števila kosov in volumna sortimentov, za katere so bile oddane ponudbe v prvem krogu ter najvišje cene na sortiment (€/sortiment) in na kubični meter (€/m³) čez vsa leta licitacije v Sloveniji Gradcu. Vir podatkov v grafu: Katalog sortimentov, 2007-2025.

Na grafu 2, ki prikazuje najvišje dosežene cene na kubični meter (€/m³) po posameznih drevesnih vrstah, je mogoče opaziti, da se je najvišja cena po kubičnem metru v primerjavi z lanskim letom najočitneje povečala pri slivi (iz 705 €/m³ na 1.222 €/m³), največji padec v ceni pa se je zgodil pri orehu (iz 2.677 €/m³ na 1.489 €/m³) in češnji (iz 1.334 €/m³ na 253 €/m³) (Jež in sod., 2024 in katalog sortimentov, 2025).

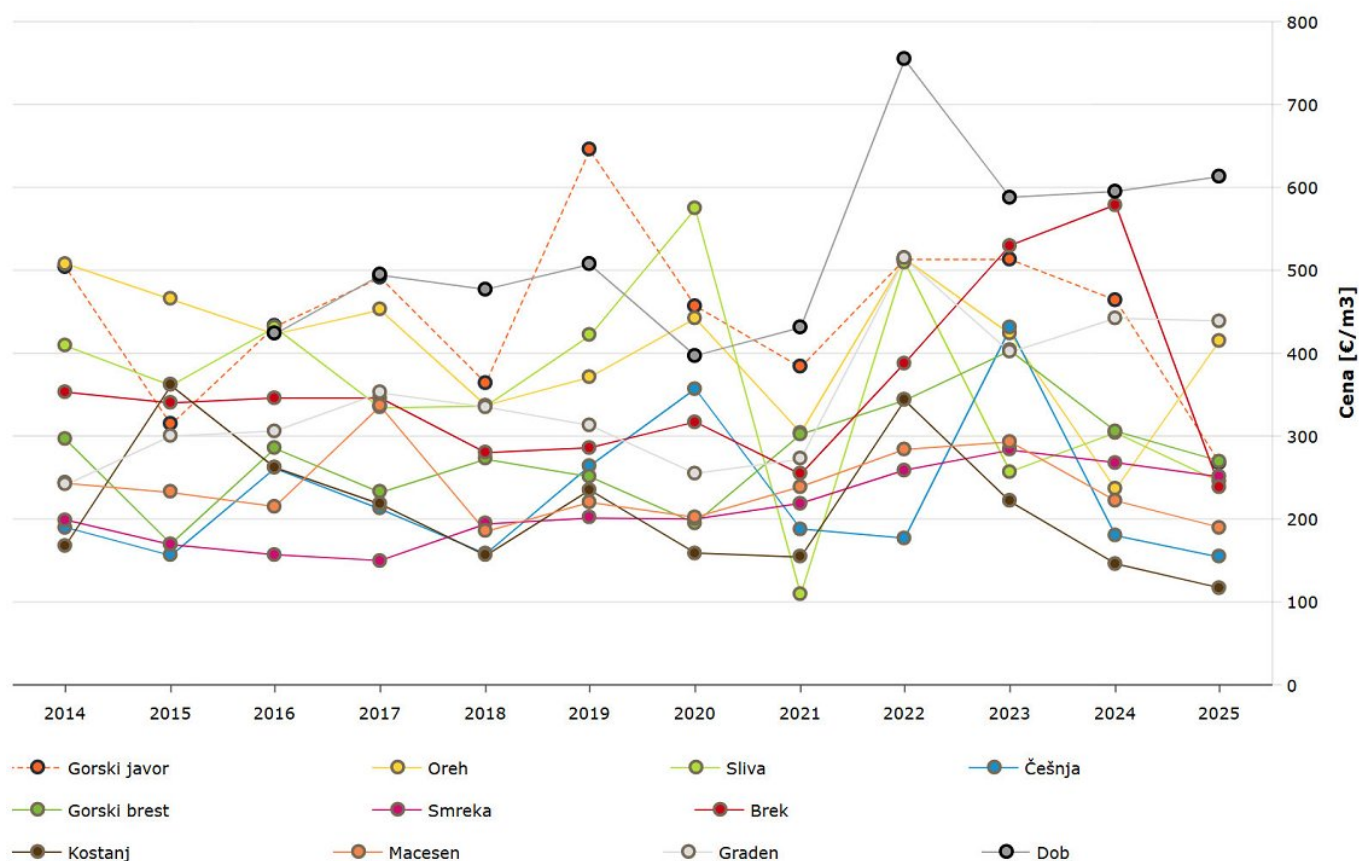

Slika 2: Prikaz najvišjih cen na kubični meter (€/m³) po posameznih drevesnih vrstah od leta 2014-2025. Vir podatkov v grafu: Katalog sortimentov, 2014-2025.

**Zaradi večjih razlik v višini cene je za gorski javor uporabljena drugačna skala.*

Iz grafa 3 razberemo, da je letošnja srednja cena (€/m³) vseh bolje zastopanih drevesnih vrst, z izjemo oreha in hrasta doba, manjša kot preteklo leto. Najvišjo srednjo ceno, tako kot že vse od leta 2021, dosega hrast dob (613 €/m³) (Jež in sod., 2024 in katalog sortimentov, 2025).

Slika 3: Prikaz srednjih vrednosti cen na kubični meter (€/m³) posameznih drevesnih vrst od leta 2014-2025. Vir podatkov v grafu: Katalog sortimentov, 2014-2025.

Delež prodanih sortimentov v prvem krogu licitacije

Zanimiv podatek pri licitaciji je tudi, za kakšen delež sortimentov je bila v prvem krogu oddana ponudba. Med drevesnimi vrstami, ki so bile na licitaciji številčno dobro zastopane, so velik delež oddanih ponudb prejele sledeče drevesne vrste: veliki jesen (100 %), gorski javor (98 %), hrast dob (98 %), navadna robinija (94 %), macesen (91 %), črni oreh (90 %), hrast graden (89 %) in bukev (88 %). Razmeroma majhne deleže oddanih ponudb so prejele drevesne vrste sadnih dreves: sliva (55 %), hruška (30 %), jabolana (20 %) in češnja (5 %). Smreka je bila na licitaciji najbolj zastopana drevesna vrsta, vendar je bila ponudba oddana le za 65 % njenih sortimentov.

Rezultati licitacije nakazujejo večje tržno zanimanje za sortimente belih hrastov (dob in graden), saj so ponudbe prejeli za večino sortimentov. V nasprotju s tem so sortimenti rdečih hrastov (rdeči hrast in cer) izkazali občutno manjše zanimanje s strani kupcev. Posebej izrazit je primer sortimentov hrasta cera, za katerega ni bila oddana niti ena ponudba (30 sortimentov), medtem ko je bilo pri rdečem hrastu podanih ponudb le za 30 % ponujenega obsega. Na licitaciji se je prodajal tudi primerek panja, za katerega drevesna vrsta ni bila določena. Zanj ni bilo oddane ponudbe. V prvem krogu licitacije je bilo oddanih ponudb za 77,3 % sortimentov (Katalog sortimentov, 2025).

Drevesna vrsta	Število sortimentov na licitaciji	Delež sortimentov, za katere je bila oddana ponudba v prvem krogu (%)
smreka	1556	65
hrast graden	1545	89
macesen	631	91
gorski javor	574	98
veliki jesen	440	100
hrast dob	280	98
gorski brest	191	75
hruška	161	30
navadna robinija	142	94
rdeči bor	137	59
češnja	115	5
jelka	94	60
lipa in lipovec	92	50
črni oreh	88	90
oreh	80	29
bukev	64	88
pravi kostanj	56	79
črna jelša	51	37
sliva	51	55
navadna ameriška duglazija	33	27
brek	31	35
hrast cer	30	0
črni topol	21	19
poljski brest	10	30
tisa	10	90
rdeči hrast	7	29
navadna breza	5	20
jablana	5	20
ostrolistni javor	5	20
vrba	4	0
beli gaber	3	33
črni gaber	2	50
cedra	1	0
cipresa	1	100
čremsa	1	0
mamutovec	1	100
jerebika	1	0

Vir podatkov za izdelavo preglednice: Katalog sortimentov 2025.

Lokacija licitacije

Dolgoletna tradicija organizacije licitacije v Slovenj Gradcu, kljub odličnemu delu, trudu in odrekanju organizatorjev, ni več tako samoumevna, kot bi se morda pričakovalo. Lokacija dogodka, kjer je potrebno zagotoviti prostor več tisočim sortimentom visoke kakovosti, je v zadnjih letih predmet številnih razprav in predstavlja enega glavnih problemov nadaljevanja organizacije dogodka v največjem mestu Mislinjske doline. Slovenska zakonodaja namreč prepoveduje izvedbo dogodkov, kakršen je licitacija, na kmetijskih zemljiščih, zaradi česar so organizatorji na lanski 18. izvedbi prejeli tudi obisk inšpekcije. Za iskanje nove lokacije ni bilo veliko časa, ena od možnih rešitev je bila tudi preselitev dogodka k našim severnim sosedom v Avstrijo, na koncu pa se je po dogovoru letošnja izvedba odvijala v industrijski coni Pameče pri Slovenj Gradcu, ob glavni cesti Slovenj Gradec – Dravograd. Omenjena lokacija ni dolgoročna rešitev, zato tako organizatorji kot tudi občina Slovenj Gradec, želijo spodbuditi ustrezne institucije k bolj intenzivnemu pristopu iskanja primerne lokacije oziroma k sprejemanju ustreznih aktov, ki bi še naprej omogočili licitacijo v Slovenj Gradcu (Večer, 2025).

Zaključek

Sortimenti visoke kakovosti se po večini predelajo v najkakovostnejši rezan in luščen furnir, visoko cenovno pohištvo in glasbila. Analiza preteklih licitacij lesa kaže, da lahko sortimenti sadnih in parkovnih dreves, ki so v parkih rastla več stoletij in imajo nepravilno oblikovano deblo, na licitacijah dosegajo bistveno višje cene v primerjavi s prodajo za energetske namene. To dokazujejo tudi najdražje prodani sortimenti oreha na licitaciji. Les takšnih sortimentov se nato uporabi za izdelavo visoko cenovnega pohištva, kot so na primer mizne plošče ter visoko cenovni rezan furnir za oplemenitenje ploskovnega pohištva, izdelavo intarzij, oplemenitenje notranjih površin visoko cenovnih avtomobilov, za izdelavo puškinih kopit, pip ter drugih umetniških izdelkov.

Kljub temu da na letošnji licitaciji cene niso bile rekordne, so organizatorji z njeno izvedbo zadovoljni. Poudariti je treba, da takšen dogodek pomembno prispeva k povezovanju lastnikov gozdov in kupcev lesa, hkrati pa omogoča lastnikom sortimentov ustrezno vrednotenje visokokakovostnega lesa po dejanski vrednosti sortimentov in ne zgolj po določeni tržni ceni odkupovalcev.

Zahvala

Prispevek je nastal v okviru javne gozdarske službe (JGS), ki jo financira Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter v okviru ciljno raziskovalnega projekta (CRP V4-24017) »Enoten sistem spremljanja cen gozdnih lesnih sortimentov«, ki ga financirata Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport ter Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS.

Viri

Gozd in gozdarstvo, 2024. Priprave na 19. dražbo vrednejšega lesa v Slovenj Gradcu. <https://www.gozd-les.com/novice/2024/priprave-19-drazbo-vrednejsega-lesa-slovenj-gradcu> (4.3.2025)

Jež M., Smolnikar P., Dovečar M., 2024. 18. licitacija vrednejših sortimentov lesa v Slovenj Gradcu. WCM InfoGozd. <https://wcm.gozdis.si/sl/novice/2024022913493026/18-licitacija-vrednejsih-sortimentov-lesa-v-slovenj-gradcu/> (4. 3. 2025) (4. 3. 2025)

Katalog sortimentov, 2024. Licitacija vrednejših sortimentov lesa 2024. Slovenj Gradec, Društvo Lastnikov gozdov Mislinjske doline, Zveze lastnikov gozdov Slovenije, Zavod za gozdove. 312 str.

Katalog sortimentov, 2025. Licitacija vrednejših sortimentov lesa 2025. Slovenj Gradec, Društvo Lastnikov gozdov Mislinjske doline, Zveze lastnikov gozdov Slovenije, Zavod za gozdove. 297 str.

MMC, 2025. Rekorda ni bilo, a organizatorji vseeno zadovoljni. Najvišjo ceno letos dosegel orehov h l o d . <https://www.rtv slo.si/gospodarstvo/rekorda-ni-bilo-a-organizatorji-vseeno-zadovoljni-najvisjo-ceno-letos-dosegel-orehov-hlod/737878>. (3.3.2025).

Večer, 2025. Licitacija lesa v Slovenj Gradcu: Najdražji h l o d najprej v Nemčijo, nato na Japonsko. <https://vecer.com/koroska/foto-in-video-licitacija-lesa-v-slovenj-gradcu-najdrazji-hlod-najprej-v-nemcijo-nato-na-japonsko-10377451> (3.3.2025). (3.3.2025).

ZGS, 2025. Dan odprtih vrat 19. licitacije vrednejših sortimentov lesa. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije. <https://www.zgs.si/informacije/novice/dan-odprtih-vrat-19.-licitacije-vrednejsih-sortimentov-lesa> (4.3.2025).

Najvrednejši sortiment na m³ na letošnji licitaciji je hlod gorskega javorja rebraša z vrednostjo 7.200 €/m³.

Najdebelejši in najvrednejši hlod hrasta gradna na letošnji licitaciji.

Najvrednejši sortiment smreke na m³ na letošnji licitaciji (933 €/m³).

Sortiment smreke (246 €/m³).

Najvrednejši sortiment macesna na m³ na letošnji licitaciji (950 €/m³).

Najvrednejši sortiment črnega oreha na m³.

Najvrednejša sortimenta rdečega hrasta (547 €/m³).

Najvrednejši sortiment hruške na m³ (689 €/m³).

Sortiment gorskega bresta (160 €/m³).

Najvrednejši sortiment duglazije na m³ (575 €/m³).

Sortimenti slive.

Zanimiv primer sortimenta črnega topola (377 €/m³).

Zanimiv primer sortimenta navadne robinije.